

3. Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1. Källor och litteratur

Bonnier, Ann Catherine, *Kyrkorna berättar, Upplands kyrkor 1250-1350*, Uppsala 1987.

Byggnadsregistret, RAÄ: kyrkoberskrivningar och administrativa uppgifter.

Norberg, Rune, *Vänge kyrka, Upplands kyrkor 1*, Uppsala 1945, ny reviderad upplaga 1983.

Upplandsmuseet, handlingar i arkivet.

3.2. Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1100-tal	Vänge kyrka uppförs som en romansk kyrka med västtorn och smalare kor.	Raä, Bonnier s 291
1250-1350	Ombyggnad till salkyrka, det romanska koret rivs, långhuset förlängs med ett kor av samma bredd.	Raä, Bonnier s 291
1400-talet	Vapenhuset byggs på södra sidan av kyrkan. Kyrkan välvs med kryssribbvalv. Målningarna av Albertus Pictor utförs på 1480-talet.	Raä, Norberg s 4.
1667	Enligt Rune Norberg i <i>Upplands kyrkor</i> har tornet byggts på 1660-talet.	Norberg s 4
1669	En predikstol tillkom	Norberg s 4
1736	Ny bänkinredning tillkom	Norberg s 4
1750	Kyrkklockorna flyttas från en intilliggande klockstapel till tornet.	Norberg s 4
1758	Altaruppsatsen tillverkad av Magnus Granlund tillkommer.	Norberg s 4
1835-36	Orgeln införskaffades, orgelläktare byggdes	Norberg s 5.
1882-86	Kyrkan i grannsocknen Läby lades ner. Vänge kyrka blev gemensam för bägge socknarna. Därför måste den förstöras. Arkitekt F. R. Ekberg gjorde ritningarna till den stora om- och tillbyggnaden. Två korsarmar byggdes och en absid med sakristia. Exteriören försågs med en formrik putsarkitektur i nyromans stil. Interiören förändrades likaså totalt och försågs med helt ny inredning. Fönstren fick sin nuvarande form.	Norberg s 5 f

1935	En ny stor renovering av kyrkan genomfördes efter ritningar av arkitekt Erik Fant. Syftet var främst att radera 1880-talets interiör som man ansåg ovärdig en medeltida kyrka. Återigen förändrades interiören totalt. Den försågs med ny bänkinredning, ny predikstol, sakristia byggdes in i norra korsarmen där även orgeln placerades på ett högt podium. Den gamla läktaren i väster revs. Det utfördes ny altarring och nytt altare. De medeltida valvmålningarna togs fram och konserverades av konstnären John Österlund. I södra korsarmen murades fönstret igen mot öster. På platsen hängdes relief och krucifix från Magnus Granlunds 1700-talsarbete.	Norberg s 6
1962	Tornhuven/spiran försågs med kopparbeklädning.	Upplandsmuseet
1970	Valven isolerades	Upplandsmuseet
1974	Fasadrenovering genomfördes. Dragstag monterades.	
1975-76	Ny renovering, arkitekt Anders Jansson. Bänkarna i södra korsarmen togs bort. Nytt trägolv lades in. I stället ställde man in lösa stolar och ordnade en lillkyrka med altare. Sakristian i norra korsarmen byggdes om och gjordes större och försågs med nya förvaringsutrymmen och WC. Läktaren revs. Golvet i korsarmen sänktes till korets nivå. Ett träskrank sattes upp mellan sakristian och resten av korsarmen. Predikstolen försågs med ny trappa. Valvmålningarna konserverades av konservator Alf Hedman. Invändig omkalkning gjordes av vitputsade partier. Ommålning av fönster och dörrar gjordes liksom bättring på bänkar. Nya ytterdörrar sattes in. Belysningen kompletterades med hängande lampor över bänkarna. Ny elvärmeanläggning installerades. Ny elcentral i tornet. Utvändigt schaktning för el och avlopp.	Norberg 1983, s 6 Upplandsmuseets arkiv.
1979	Ny orgel byggdes av Walter Thür, den gamla orgelfasaden bibehölls.	Norberg s 14
1997	Nytt altare i Läbykoret. Fasadrenovering genomfördes. Takplåten renoverades.	Upplandsmuseet
1999	Altarringen återställdes i sitt 1880-talsskick. Texten på altartavlan togs fram.	Upplandsmuseet